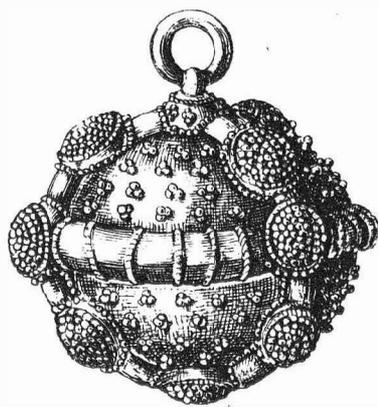

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1960

BRNO 1961

fortgesetzt, in der man die Durchforschung des zusammenhängenden Teiles der Siedlung in einem Ausmasse von cca 700m² beendete /Berichte über die ersten zwei Grabungen in Křepice - siehe Anm. 1/. Weitere sechs Hüttenüberreste eines gleichen Types, der auf dieser Lokalität bereits bei den vorhergehenden Grabungen erkannt wurde, kannten abgedeckt werden. Es handelte sich meistens um Bauten eines vierwinkeligen Grundrisses mit abgerundeten Ecken, mit nischenartiger Herichtung des Einganges in der Mitte einer der Längswände und sechs Pfostenlöcher, die am umfange des Fussbodens eingetieft waren. Vier Hütten, die mit ihrer Längsachse in ONO-WSW Richtung, und in den zwei restlichen Fällen von NO-SW und von NNW-SSO orientiert sind, wiesen Ausmasse von 360x250cm bis 455x380 cm auf. Nach der dritten Ausgrabungssaison sind bereits aus der Siedlung von Křepice fünfzehn ähnliche Bauten bekannt, die kleinere, verschieden voneinander entfernte Gruppen bildeten. Das Fundmaterial aus dem Jahre 1960 bestätigt die Datierung der Siedlung in das Ende des 2. und in die erste Hälfte des 3. Jahrh. u.Z. Ausser kaiserzeitlichen Funden wurden auf derselben Siedlung auch neolithische /volutenkeramische-Kultur/, bronzezeitliche /donauländische Hügelgräber-Kultur, Velatitzer-Kultur, Podoler-Kultur/, latènezeitliche, slawische /11.-12.Jahrh./ und frühmittelalterliche Keramik gewonnen.

Kostrový hrob z doby stěhování národů v Horních Heršpicích.

Čeněk Staňa

Tab. 33.

Dne 14. října 1960 zachytil bagr na stavbě panelárny v Horních Heršpicích /Brno/ mezi ulicí Kšírovou a železniční tratí z Hor. Heršpic na nákladní nádraží lidskou kostru. Rozrušil její lebku, u níž dělníci našli dva skleněné korálky. Pracovníci stavby oznámili ihned telefonicky nález našemu ústavu. Ještě téhož dne jsem za přispění dělníků odkryl kostrový hrob z doby stěhování národů. Hrob byl vzdálen asi 30 m na jih od míst, kde prozkoumal J. Meduna laténské kostrové hroby /srov. zprávu v tomto Přehledu výzkumů/. Pod vrstvou ornice, asi 20 cm mocnou, byla žlutá spraš, ve které se hrobová jáma téměř ztrácela. Obrisy se objevily až v hloubce 50-65 cm pod povrchem /zachovaná délka 140 cm, šířka u ramen 55 cm, u nohou 35 cm, hloubka 80 cm pod úrovní terénu /. Zásyp tvořila žlutka při spodu ve východní části poněkud promíšená hnědou hlínou. Ze zásypu jsme získali málo typické střepy z doby bronzové. Kostra, orientovaná od západu k východu, ležela na zádech v pravidelné anatomické poloze, s levou paží nataženou podél těla, pravá paže byla v lokti mírně ohnuta a ruka spočívala mezi kostmi pánve. Kromě skleněných korálek podařilo se mi z narušené části hrobu při lebce zachránit nedovřený bronzový kroužek a zlomek dalšího a zrezivělé zlomky dvou železných dvojdílných/?/ spon se samostřílovou konstrukcí. Mezi levým kloubem ramenním a klíční kostí jsem našel nepravidelně okrouhlý bronzový terčík /2,6 x 3 cm/. Jeho střední část je vypouklá, nahoře proděravěná /1,5 x 1,2 cm/, v obvodové ploše jsou dva protilehlé otvory. Terčík je rzi spojen s neforemným zrezi-

vělym předmětem, který snad může být pozůstatkem železného řetízku. Jsou na něm přichyceny zbytky tkaniny. V pánvi na levé straně ležela velmi dobře dochovaná, masivní, oválná bronzová přezka i s kováním, upínajícím přezku dvěma nýty na pás.

Hrob by bylo možno datovat podle železných spon do 5. století. Skleněné korálky, z nichž jeden je mírně konický, průhledný, tmavě zelený, druhý neprůhledný, černý, zdobený nepravidelnou klikatkou z bílé pasty, k přesnějšimu chronologickému zařazení nepřispívají, bronzová přezka pak nepřipouští časnější datování.

Skelettgrab aus der Völkerwanderungszeit in Brno-Horní Heršpice.

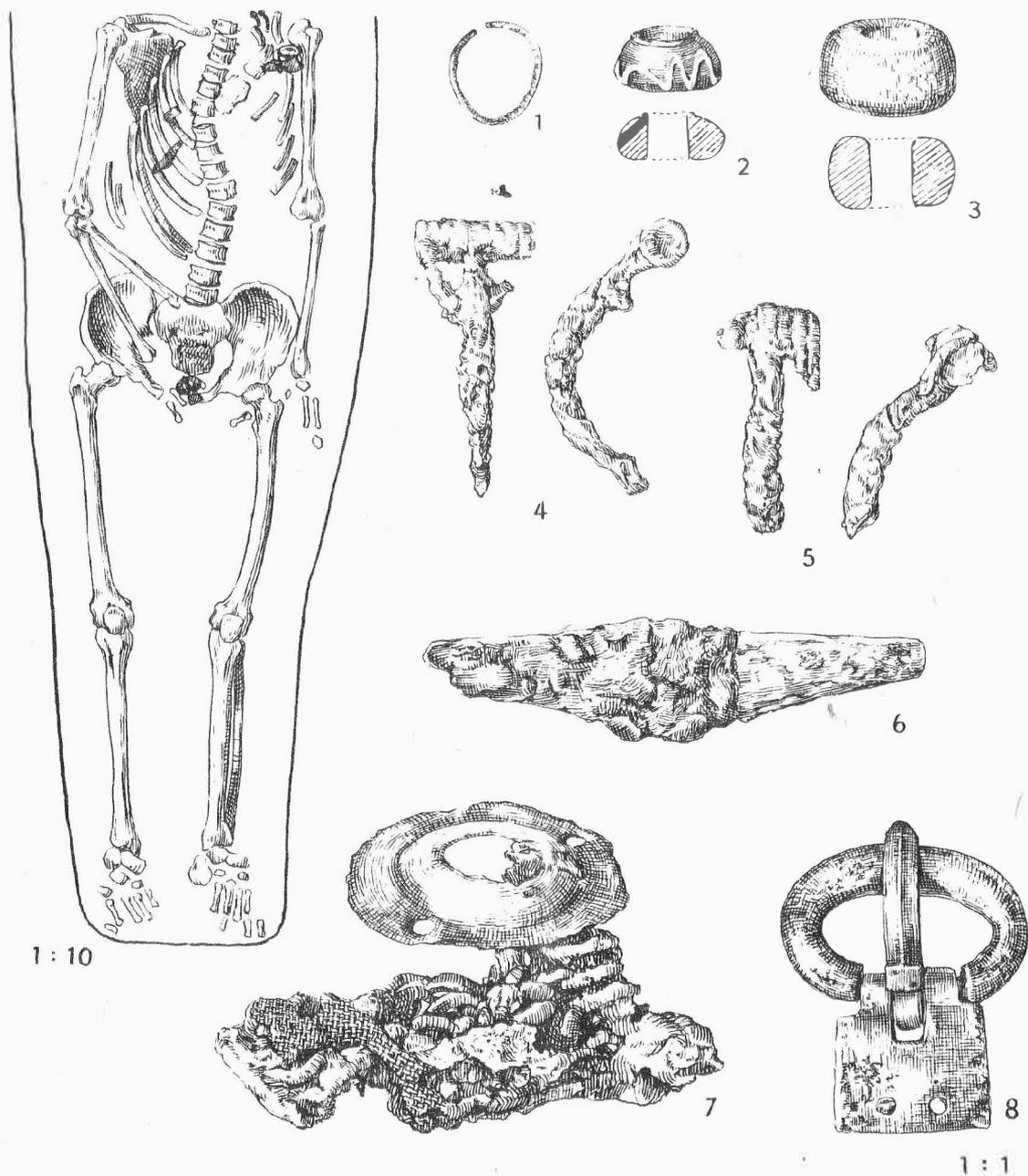
Im Oktober 1960 wurde in Brno-Horní Heršpice ein Skelettgrab aus der Völkerwanderungszeit, mit westöstlicher Orientierung entdeckt; das Skelett wurde in der Vergangenheit nicht gestört. In dem Grabe befanden sich zwei gläserne Korallen, Bruchstücke zweier eiserner Fibeln von Armbrustkonstruktion, ein kleines eisernes Messer, eine bronzene Scheibe mit eisernem Kettchen/?/ und eine massive bronzene Spange. Das Grab wird man ungefähr in das 5. Jahrh. datieren können.

- - -

Übersicht der Entdeckungen auf dem grossmährischen Burgwalle in Mikulčice im Jahre 1960.

Josef Poulik

Die Ausgrabungstätigkeit konzentrierte sich im Jahre 1960 vorallem auf zwei Flächen auf der sog. Vorburg. Im März begann die Erforschung einer sanften Terrainerhöhung, ungefähr 160m westlich der Fürstenburg. Die Grabung hatte den Charakter einer Rettungsaktion, da dieser Teil des Burgwalles von der neuen Strasse durchquert wird, deren Bau eine grössere Anzahl von Siedlungsobjekten angeschnitten hätte. Auf dem erwähnten Abschnitt gelang es eine Fläche von 2225m² zu durchforschen. Unter der durch Ackerung bedeutend gestörten Siedlungsschichte mit archäologischem Material aus dem Ende des 10. Jahrhunderts wurden 30 Siedlungsobjekte aus dem grossmährischen Zeitabschnitt entdeckt. Die Hütten hatten ungefähr einen rechteckigen oder viereckigen Grundriss und ihre Fussböden bildete eine aus Lehm oder gelbem Sande bestehende Schichte. Die Ausmasse der meisten Objekte bewegten sich um 4 x 4m. In der Mitte oder in den Ecken einiger kleinerer Objekte fand man destruierte tönerner Feuerherde. Die erwähnten grösseren Hütten enthielten zwei Feuerherde. Es handelte sich scheinbar um Herde mit Kuppeln, die mit Spreugemengtem Lehme ausgeschmiert waren. Verhältnismässig häufig fanden wir verbrannte Fussbodenkanten, die durch Holzverbrennung des Baumaterials entstanden und in einigen Fällen blieben in der Sandschichte Abdrücke der verkohlten Grundmauerbalken mit der Bindung und dem Grundriss des Eingangsteiles erhalten, der von einer Blockhauskonstruktion zeugt. Die Zwischenräume unter den einzelnen Objekten füllte eine dunkle aschige Schichte mit Anhäufungen von Tierknochen und Scherben aus. Ausser keramischem-Materiale brachte die Rettungsgra-

Tab. 33. Brno - Horní Heršpice. Kostrový hrob z doby stěhování národů.- Skelettgrab aus der Völkerwanderungszeit.- 1 plánek hrobu, 2 bronzový kroužek, 3 a 4 skleněné korálky, 5 a 6 železné spony, 7 bronzová přezka, 8 železný nožik, 9 bronzový terčik s železným řetízem. 1: 1/20; 2-9: 1:1.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1960.

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.
- Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.
- Redaktoři : PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.
- Překlady: prom. hist. R. Tichý a E. Tichá.
- Kresby: B. Ludikovská.
- Na titulní stránce: Pozlacený gombík z pohřebiště u VI. kostela
v Mikulčicích.
- Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.